PhDr. Jan Polivka, narozený 17. 5. 1948 v Českém Krumlově zemřel ve svém rodném městě 1. 3. 2012 ve věku 63 let. Stal se brzy po zrodu českobudějovické teologické fakulty vedoucím katedry psychologie a sociologie. Jeho psychologická kariéra trvala 40 let. Vedle vedení katedry pracoval jako klinický psycholog v ordinaci psychiatrie a klinické psychologie pro děti a dorost v Českém Krumlově. Jeho studia jednooborové psychologie na filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze končila v r. 1972. Ve vzdělávání ve svém oboru pokračoval Dr. Polivka speciální průpravou na úseku činnosti klinické psychologie v Institutu pro další vzdělávání ve zdravotnictví, návazně se stal též soudním znalcem pro obor zdravotnictví, psychiatrie a klinické psychologie, školství a kulturu. Za hluboké totality byl členem Československého červeného kříže a Svazu filatelistů. „Jeho osobní politické a morální vlastnosti jsou poznamenány aktivním vztahem k náboženství, který se neslučuje se zásadami zákona č. 36/1967 Sb. Podle par. 5, odstavce 3“, psali v posudku při ukončení specializace pro vykonávání funkce soudního znalce jeho nadřízení soudruzi. „Obětavý, přátelský, pravdivý, spravedlivý, jednal s citem a porozuměním,“ napsali o něm studenti. Jeho hodnocení současného světa a našeho bytí v něm bylo přímé, ostré, mnohdy nešetrné, ale moudré a optimistické.

Kromě profesně ukotvené psychologie, kterou při jednom rozhovoru prohlásil za partnerku pro celý život, ho zajímala historie, zvláště regionální, takže např. sbíral staré pohlednice Šumavy a Krumlova a chodil pravidelně na dlouhé výlety. I Český Krumlov byl jedna z jeho celoživotních lásek a nikdy nechtěl žít jinde. Zajímala ho botanika, komunikace zvířat a komunikace se zvířaty, mykologie, výtvarné umění, poezie, hudba, jazyky, filozofie, teologie. Byl zaujatým filatelistou. Dlouhodobě systematicky pracoval na tématech závislosti a na psychologické problematice nových náboženství a sekt, zvláště na problému patologické komunikace.

Publikace z oblasti sekt a nových náboženství
Monografie: Sekty a nová náboženství (300) stran), 1998, Scientologie/dianetika (125 stran), 1998, Problematika manželství (50 stran), 1999, **Články:** Aspekty víry člověka dnešní společnosti, sborník Teologické úvahy TF JU, České Budějovice 1993, str. 37-41, Intelektuální formace kněze, Teologický sborník, Kněz-strážce majáku? České Budějovice, 1997, str. 47-50. O nepříliš Zlaté mysli, Aktuality Setkání, 2(93, Chci vás varovat (obecná problematika sekt), Setkání 1/93, Kdo jsou mormoni, Setkání 1/1993, Nebezpečí č. 1,

Učitelské noviny 31/1993, Sri Chinmoy, Perspektivy 8/1995, Kdo jsou moonisté, Perspektivy 8/1995, Scientologie-dianetika, Perspektivy 9/1995, Gambling-příliš nebezpečné hraní, Setkání /1994, Co si počít s televizí, Aktuality Setkání, 1/1994, Jak důležitý je lidský život, Aktuality Setkání 3/1995, Osho-Bhagwan, Perspektivy 6/1996, Transcendentální meditace, Perspektivy 7/1996, Satanské kulty a sekty, Katolický týdeník 21/1997, Žijeme jen jednou? (k problému reinkarnace), Katolický týdeník 31/1997, Michael Agricola. In Křesťanská revue, 2007, roč. LXXIV, č. 3, s. 30-31, rubrika poradny v Aktualitách Setkání (témata mentální hygiena, religionistika, psychologie, drogové závislosti, sekty, rozvojový projekt Poradenská činnost v pedagogických a psychologických problémech a v otázkách alternativní religiozity atd.). Tatáž tématika v různých novinách a periodicích (Krumlov, Českokrumlovsko, Jihočeské listy, Mosty, Lidové noviny, Učitelské noviny, Souvislosti atd. cca 60-70 článků. Recenze_ Potřebuji tvou lásku, Aktuality Setkání 2/93, Von Freud bis Drewermann, Teologické texty 4/93, Temperamenty, Anno Domini 2/95.

Zdeněk Demel

Životopisná data

Narozen 11.12.1949 v Albrechtičkách
1955-1964 ZDŠ v Albrechtičkách a Příboře
1964-1968 Střední průmyslová škola chemická v Ostravě
1968-73 VŠCHT Pardubice, specializace: organická technologie (Ing. chemie)
1973-1974 výkon základní vojenské služby
1974-1982: neveřejné kněžské teologické studium v rámci Salesiánské provincie Praha (kněžské svěcení 1982 v Berlíně)
1974-1990 zaměstnání chemického inženýra v Praze a českých Budějovicích
1982-1990: neveřejná salesiánská pastorace mládeže a činnost v neveřejných salesiánských teologických kursech
1990: nástup na nově vznikající Teologickou fakultu JU v Českých Budějovicích
1994-1998: individuální doplňovací magisterské studium v oboru teolog na TF
2008 – Th.D. v oboru Systematická teologie na TF JU
2012 odchod z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích do důchodu

Činnost na TF JU

Zdeněk Demel během svého působení na Teologické fakultě Jihočeské univerzity pracoval postupně (a někdy současně) jako **tajemník fakulty, proděkan, byl pověřen vedením Teologické fakulty, vedoucí katedry, předseda Akademického senátu TF JU, studentský farář, správce fakultní kaple.**

Pedagogická práce

Ve své pedagogické činnosti přednášel a vedl semináře a cvičení předmětů z oblasti liturgické vědy.

Badatelská činnost

V badatelské činnosti se věnoval historii liturgie v padesátých letech Československa, dále různým novým formám liturgie.
Z publikační činnosti:
P. HRADILEK, Z. DEMEL, L. HERYÁN, Nad Malou katolickou liturgikou Bonaventury Boušeho. In *Teologie a společnost* 1/2005, s. 41-45.

Z. DEMEL, K. SCHLEMMER (eds.), *Pronikavá změna pastorace nebo sebezáchovný provoz? Být církví misionářským způsobem. / Pastoraler Aufbruch oder Selbsterhaltungsbetrieb? Missionarisch Kirche sein.* České Budějovice : Teologická fakulta JU, 2005.
Z. DEMEL, Die Feier des Sonntags und der totalitäre Staat – am Beispiel von Südböhmen. In THÖLE, R., BRÄUER, M., VOKOUN, J. (et al.), Formen des christlichen Gottesdienstes in den Ost- und Westkirchen. Publikováno v řadě: *Prosphora. Bogoslovski vneski/Theologische Beiträge*. No. 1. Lviv/Lemberg : 2005, s. 20-36.
Z. DEMEL (ed.), *Bohoslužby pro nejrůznější příležitosti. Jejich příprava a příklady*. České Budějovice : Teologická fakulta JU, 2006.
F. KUNETKA, Z. DEMEL, J. DOLISTA, C.V. POSPÍŠIL. Latina a liturgie. Anketa k MP Benedikta XVI. Summorum pontificum. In *Universum* roč. XVII, č. 4/2007, s. 8-9, zde 9.
Z. DEMEL. *Pod dohledem církevních tajemníků. Omezování činnosti katolické církve v Československu 1945-1989 na příkladu jihočeského regionu.* Brno : CDK, 2008.
Z. DEMEL. Säkularer Staat und katholische Kirche. In M. SCHULZE WESSEL/M. ZÜCKERT (Hg.). *Handbuch der Religions- und Kirchengeschichte der böhmischen Länder und Tschechiens im 20. Jahrhundert.* München : Oldenbourg Verlag, 2009, s. 665-708.
Z. DEMEL. Liturgie s mládeží v německé jazykové oblasti. In *Studia theologica* 39, roč. XII (1/2010), s. 72-83.

Práci a význam Zdeňka Demela na TF JU umí z nejdelší zkušenosti spolupráce vyjádřit doc. Ludmila Muchová:
Po revoluci v souvislosti se jmenováním a nástupem nového biskupa přišel pro Zdenka úkol – neúkol: Spoluorganizovat rozvoj pastorační práce v českobudějovické diecézi z pozice pracovníka připravujícího vznik Teologické fakulty při budoucí Jihočeské univerzitě. Fakulty, která z logiky vatikánských nároků byla bez šance na skutečné založení. Proč se Zdeněk jako její první zaměstnanec tolik angažoval na tom, aby vznikla a přežila? Jako očitý svědek mohu místopřísežně prohlásit, že to nebylo z důvodu jeho touhy ani po „druhé", ani po „opožděné" kariéře. Pamatuji si ho v té době velmi dobře: pomalou, jako by nejistou chůzí rázoval po složitých chodbách tehdy propojených budov budoucí konzervatoře a fakulty, v rukou veliký plát papíru s vyznačenými předměty několika studijních programů a se zoufale prázdnými místy pro jména vyučujících profesorů, docentů, doktorů nebo alespoň magistrů. Známá je také jeho lakonická odpověď na otázku lineckých akademických pracovníků: „Které obory potřebujete obsadit?" „Všechny". Při našich různých schůzkách vykládal svým pokojným, pomalým hlasem o tom, že církev, ačkoliv o tom možná ještě neví, bude v budoucnu potřebovat laiky, které pro ni mezi tím připravíme právě na naší teologické fakultě. Místo, které zelo ve studijním programu prázdnotou nejdéle, vyplnil bez reptání svým jménem. Tak se stal badatelem v oblasti liturgie a tomuto poslání zůstal věrný. Té troufalosti zřídit teologickou fakultu doslova na zelené akademické louce si byl velmi dobře vědom. Ostatně byl to on, kdo přinášel svým několika spolupracovníkům zprávy o hodnocení fakulty ve vnějším světě. Jenom proto víme, že fakulta dostala od některých lidí v budějovické diecézi postupně různá neoficiální jména. Začínala s označením „Vyšší ministrantská", později to dotáhla až na název „Kozinova univerzita". A jejím prvním učitelům – Zdenka nevyjímaje – se říkalo „inženýři teologie", protože z litoměřického semináře je ani jako kandidáty kněžství nikdo neznal.
Když se podařilo obsadit důležitá učitelská místa, nastal problém s hledáním děkana. Byly doby, kdy prostě žádný takový člověk nebyl. Ačkoliv se to zcela

vymykalo jeho přirozenosti, posloužil Zdeněk fakultě několikrát tím, že se – jako jediný, kdo připadal v úvahu - ujal funkce „pověřený vedením fakulty“. A pravidelně se vydával na dlouhé, nezáživné, ale také velmi kontroverzní schůze na rektorátě vznikající univerzity. Že se připravuje na svou obtížnou misi jsme v té době poznali pouze podle toho, že si oblekl v jeho případě zcela výjimečný oděv, zvaný „kvádro“. Myslím, že si mohu troufnout říci, že kdyby nebylo Zdenka, nebylo by dnešní Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.
Po těchto létech přišla doba, kdy se z Vyšší ministrantské školy postupně stala teologická fakulta se stabilním zázemím. Zdeněk se přestěhoval do nenápadné kanceláře, vybojoval doktorský titul, protože to potřeboval jeho obor a svým tichým způsobem participoval na duchovním doprovázení dlouhé řady studentů a studentek, kteří v jeho mírnosti a neokázalosti objevili poklad.
A potom z fakulty nenápadně odešel. Tak nenápadně, že si toho někteří kolegové sotva všimli. Když jsem s ním o jeho novém působení hovořila jednou na chodbě, rozsvítily se mu oči a řekl: „Ze všeho nejvíc se těším na to, jak budu svobodný.“